

Reptielenproject Landgoed Boschoord: verrassende rijkdom

Boschoord maakt deel uit van het Drents-Friese Wold. Houtproductie heeft er een hoofdfunctie, maar er is ook genoeg te melden over de natuurwaarden van het Landgoed van de Maatschappij van Weldadigheid. Zo onderzochten natuurvorsers er paddenstoelen en sialgen. Maar het meest uitgebreide onderzoek van het afgelopen jaar was een inventarisatie van de in Boschoord voorkomende reptielen. De eigenaar van dit Landgoed wist namelijk niet of er reptielen voorkomen. Wij boden aan hierin duidelijkheid te brengen.

Landgoed Boschoord: Nederland in een notendop!

Wat een hoeveelheid functies in dit betrekkelijke kleine gebied van 650 ha! Middenin ligt een moderne psychiatrische instelling. Een provinciale weg doorsnijdt het gebied en er zijn vele wandel- en fietspaden, mountainbike- en huifkarroutes. Verder is het voor een groot deel bos: op rabatten wordt hout geproduceerd. Een modern gecertificeerd bosbouwbedrijf dus. Maar ook liggen her en der veentjes en vennetjes met hoge natuurwaarden en plekken waar geschiedenis is geschreven met grafheuvels. Het gebied had de 7e kolonie van Johannes van den Bosch moeten worden. In de 19e eeuw werden er zelfs al 25 koloniewoningen neergezet, waarvan er nu nog een aantal staat. En tussen dit alles door zie je heideveldjes en natuurontwikkelingsactiviteiten. Al met al een bijzonder gebied daar aan de zuidflank van het Drents-Friese Wold.

Inventarisatie

In Landgoed Boschoord wordt door wandelaars veel gebruik gemaakt van de gemarkeerde routes en er zijn ook anderssoortige gebruikers, die hun hobby in Boschoord beoefenen. Zo zijn er zo nu en dan tentenkampen van de scouting en ook zie je er crossfietzers en ruiters. Ondanks de aanwezigheid van

veel mensen kregen wij nooit meldingen van doodgereden hazelwormen, ringslangen of adders. Zouden die er niet zijn? Met deze kennis en vragen begonnen wij in maart 2012 met een inventarisatieproject. Eerst bekeken wij het hele landgoed op de meest kansrijke locaties voor reptielen. Vanaf eind maart tot begin oktober 2012 monitoorden wij deze locaties met enige regelmaat.

En om maar meteen duidelijkheid te scheppen: op het landgoed namen we dit jaar een kleine 50 reptielen waar. De ringslang, de levendbarende hagedis, de adder en de hazelworm zijn elk op verschillende plekken in Boschoord te vinden. De 7 adders werden op 3 verschillende plekken gesignaleerd en de ringslang op 4 verschillende locaties. Evenzo de levendbarende hagedis. De hazelworm is zelfs heel sterk vertegenwoordigd in Landgoed Boschoord! Die zit echt door het hele gebied.

De natuurwaarden

Voor de hazelworm is Landgoed Boschoord een waar paradijs; er zijn kennelijk weinig predatoren en de natte natuur is voor

dit reptiel een ideale habitat. Op de fietspaden door het gebied wordt een enkele hazelworm platgereden; maar dit is niet te voorkomen. En een ieder kan soms toch de levende hazelworm op een warm zandpad tegenkomen en er van genieten. Zo ook van een ree, de vlinders of een steenrode heidelabel die in het gebied zijn te fotograferen!

In het bijzonder de veentjes en poelen zijn voor reptielen zeer geschikte zomerlocaties. In een productiebos zijn het kennelijk prima vluchthavens voor reptielen. Fijn voor deze dieren dat er zulke plekken in het productiebos zijn of worden ontwikkeld!! Het verhoogt de natuurwaarden van het landgoed.

De mate waarin adders, ringslangen en hazelwormen in Landgoed Boschoord voorkomen heeft ons verrast. In het gebied zijn naast de natte natuur weinig ruggen waar zij in holen kunnen overwinteren.

Bastiaan Walpot en Maryan Verver
(www.walpot.nl)

Biodiversiteit een handje helpen: de boomkikker

Zoals iedereen weet is de afgelopen decennia de biodiversiteit verschrikkelijk achteruit gehold. Met name doordat leefgebieden van soorten verdwenen dan wel versnipperd zijn. Vele jaren lang was het in de wetenschappelijke wereld *not-done* om de natuur een handje te helpen. Te helpen, wel te verstaan, door soorten opnieuw te introduceren op locaties waar ze uitgestorven waren. Dat moest "vanzelf" gebeuren, of anders maar niet.

Bij vogels is dat geen slechte tactiek, omdat die immers grote afstanden kunnen vliegen. Voor amfibieën, insecten, vlinders, om maar een paar soorten te noemen, is dat uiteraard veel moeilijker. Zo niet onmogelijk. Weg is weg. Gelukkig zijn de inzichten hierover recentelijk aan het veranderen. Als het biotoop uitermate geschikt is, is er niets tegen om de natuur een handje te helpen.

Zo zijn er recentelijk in het gebied Visvijvers (Valkenswaard) van Brabants Landschap boomkikkertjes uitgezet. Die blijken makkelijk uit eiklonpen te kweken te zijn. En in plaats van een opbrengst (na predatie etc.) van 5% beginnen we dan met 95% jonge exemplaren bij het uitzetten. Dit jaar zijn hier daarom zo'n 750 exemplaren uitgezet. De bedoeling is het om dit een aantal jaren te herhalen en vervolgens via monitoren de resultaten af te wachten.

Ik mocht zaterdag 4 augustus jl. met beheerder Mari de Bijl mee

op een van de eerste tellingen. De resultaten waren spectaculair. Althans voor mij. Hierbij een paar mooie voorbeelden van jonge boomkikkertjes op de braamstruiken die daarvoor uiteraard de afgelopen jaren speciaal gecultiveerd zijn. Ergo: hulde voor Brabants Landschap.

Cor Vos,
Werkgroep Natuur &
Milieu van het IVN Asten/
Someren

(Foto's: Cor vos)

